

deren, erop, dat het nu tijd is om de daarvoor benodigde nestkasten te doen vervaardigen ten einde deze in 't voorjaar of Maart op te kunnen hangen.

In Mededeeling No. 17 van dezen Dienst: Vogelcultuur door middel van nestkasten, zijn alle gegevens vermeld, die noodig zijn bij het vervaardigen, plaatsen, onderhouden en eventueel controleren van deze nestkasten o.m. de maten van alle onderdeelen dezer kastjes.

Voor instellingen die voor eigen gebruik, voor werkverschaffing of voor opvoeding nestkasten in grooter aantal willen vervaardigen, worden modellen van de meest gebruikte kasten tegen kostprijs verkrijgbaar gesteld. Men wende zich daarvoor tot den Plantenziektenkundigen Dienst te Wageningen.

Een Zilver-meeuwen-paar broedt op de Beer. Sinds jaren hebben er geen Zilvermeeuwen op de Beer gebroed en het verwonderde ons dan ook ten zeerste, onder de vele geluiden die zich uit de witte vogelwolk boven onze hoofden los maakten, het bekende angstgeluid (kà-kà-kà) der „zilvers" te hooren. Na een kwartiertje zoeken, geleid door het voortdurend stooten der ouden, vonden we het nest. De eieren waren zooals te verwachten viel reeds uitgekomen en alleen de doppen lagen er nog in. Vlak in de buurt van het nest lag een dood jong met verpletterden hals, tenminste daar had het het meeste van. De andere jongen hebben we niet kunnen vinden. Dat ze vlak in de buurt waren, bewees het voortdurend stooten der oude vogels.

Rijswijk, 22 Juli '32.

G. J. BROEKHUIJSEN.

Meerbloemige Tulpen. Allereerst mijn dank aan den heer Van der Sluijs voor zijn mededeeling in het Januari-nummer. Het is prettig om te vernemen, dat deze tulpen in de literatuur vermeld worden; iets, waaraan ik trouwens in het geheel niet twijfelde. Ondanks ijverige nasporingen was het mij nog niet gelukt, hierover eenig werk in handen te krijgen.

Ook van den heer J. A. van Raay te Hoogerheide ontving ik, naar aanleiding van mijn artikel: „Een bijzondere tulp" in het Mei-nummer, bericht over dit onderwerp. In zijn tuin bloeiden in 1931 zes en in 1932 twaalf bollen (Lord Lister) met meer dan één bloem, w.o. een vijf-bloemige en een vierbloemige. Hij was zoo vriendelijk deze aan mij af te staan; zij bevinden zich nu in mijn tuin en met belangstelling zie ik het komende voorjaar tegemoet. Zullen zij nu weer meerdere bloemen opleveren? Misschien is er over de oorzaak van dit verschijnsel dan ook nog iets naders te vermelden; voorloopig maar afwachten.

Het doet mij intusschen veel genoegen, belangstelling voor dit ongetwijfeld interessante onderwerp gewekt te hebben.

Gorinchem.

Dr. J. C. VAN DER STEEN.

Corystes cassivelaunus. Naar aanleiding van de korte mededeeling over *Corystes cassivelaunus* in het Januarinumnummer, kan ik U mededeelen, dat genoemde krab door de visschers in den Helder zoo dikwijls wordt gevangen, dat zij er zelfs een eigen naam voor hebben, n.l. „Predikantenkrab" naar aanleiding van de op zegenende handen gelijkende scharen van het mannetje. Tijdens mijn verblijf eenige jaren geleden, aan het Zoologisch station te den Helder vond ik haar geregeld in het puf, zij blijkt op onze kust diepere zandgronden, beneden de vijf-vademlijn te bewonen. Toentertijd was ze geregeld in het aquarium van het Zoologisch station te zien.

Utrecht, 2-2-33.

HANS HIRSCH.

Vogelwaarnemingen. Waargenomen den 17den December 1932 aan den rand van 't St. Anna Bosch een ♂ *Roodpootvalk* vlak bij den grond zittend op een hek in een weiland. Ik heb hem eenigen tijd goed kunnen observeren: bovenkant leikleurig, geen enkel wit plekje op de wangen; bij 't opvliegen duidelijk gezien de roodbruine broek en onderstaartdekveeren. M.i. was er geen verwarring met de Boomvalk mogelijk. De volgende dag was de valk verdwenen. 5 Jan. 1933 bij den Lokker (groot ven, door riet omgeven; in de buurt van Rijsbergen) waargenomen een ♂ *Blauwe Kiekendief* en een *Kieviet*. 7 Jan. 1933 waargenomen aan den rand van de Setersche Bosschen een *Vuurgoudhaantje*, dadelijk te herkennen aan z'n vrij breede witte streep boven 't oog en z'n karakteristieke zang. Ik geloof, dat dit vogeltje veel minder zeldzaam is, dan gewoonlijk wordt opgegeven. In de maand Mei 1932 heb ik op wel vier plaatsen vrij dicht om Breda dezen vogel gehoord, maar tijdsgebrek belette me om een verder onderzoek in te stellen, hoewel ik vermoed, dat er een paartje gebroed heeft.

Breda.

HERMAN LUDWIG.

Roodborst-tapuit in den Winter. Hierbij zend ik U een geheugenkrabbeltje, direct na thuiskomst gemaakt van het mannetje van een paartje vogels, dat ik op den kouden Zondagmiddag j.l. aan den IJsselmeerdijk tusschen Zeeburg en Schellingwoude van vlakbij kon zien.

Bij het vliegen hadden allebei opvallend scherpe witte of witgele dwarsbandjes op de vleugels. Mogelijk heeft de lage zon de kleur wat geïdealiseerd, maar de beestjes waren in elk geval dadelijk als heel mooie vogels te zien. Het wijfje heeft de kleuren iets doffer en niet zoo'n schelle witte kraagvlek.

Amsterdam, 17 Januari 1933.

S. PINKHOF.

De fraaie teekening liet geen twijfel. Het waren roodborst-tapuiten. Deze worden 's winters heel zelden waargenomen. De heer Burdet zag een mannetje op 24 December '32. T.

Het leerzame Puttertje. In het Journal für Ornithologie van Januari 1933 vinden wij van Dr. J. A. Bierens de Haan een bijzonder aardige studie over den putter en zijn vaardigheid in het ophijscen van drinkwater en het aanhalen van zijn karretje met voeder. Het blijkt, dat het vogeltje reeds bij Plinius om zijn kunstvaardigheid wordt geroemd en Albertus Magnus geeft ± 1250 een duidelijke beschrijving van de putterij. In het grootste deel van Europa hebben dus eeuwenlang de putters geput. Alleen in Nederland hebben ze hun naam aan dat bedrijf ontleend. Voor Engeland wordt wel de naam Draw-water vermeld, maar het beest heet daar toch altijd Goldfinch, bij de Duitschers Stieglitz of Distelfink, bij de Franschen Char-donneret. Trouwens bij ons bestond de naam Distelvink ook al vroeg; eerst in de zestiende eeuw komt de „putter” duidelijk te voorschijn.

Na deze historisch-taalkundige uiteenzetting komt Bierens de Haan tot zijn eigenlijke werk. Hij probeerde het kunstje te leeren aan drie puttertjes en bovendien aan een paar groenvinken, een schildvink, een kneu en een paar sijsjes. Het bleek, dat alleen de putters het konden leeren en van hen alweer één veel vlugger en vollediger dan de beide andere. Het komt er namelijk niet alleen op aan, om het wagentje met voeder op te trekken (dat gebeurt met den snavel) maar ook om je poot op het touwtje te zetten, om te maken, dat het niet weer terug rolt. Dit nu had putter A direct te pakken. Bierens de Haan had zich er eerst van verzekerd dat de putters, waarmee hij zijn proeven nam, nog zonder eenige ervaring waren. Het „leeren” zelf ging heel eenvoudig en bestond alleen hierin, dat de vogel eerst het wagentje vlak voor zich kreeg, zoodat hij er gemakkelijk uit kon eten en dan werd het telkens een eindje verder aan het touwtje op het hellend vlak neergelaten. Van „dierenkwelling” dus geen sprake.

Het blijft voorloopig een raadsel, waarom juist de putter tot deze handelingen in staat is. Bierens de Haan vermoedt dat koolmeezen het misschien ook zouden leeren, want men heeft wel waargenomen dat die een pinda, die aan een touwtje aan een tak hangt met snavel en pooten weten in te palmen.

Nog een vraag: worden tegenwoordig in ons land nog veel puttertjes in kooien gehouden? T.

Ponera coarctata. In aansluiting op een bericht over deze mier, geplaatst in de aflevering van Januari 1932 is het misschien nuttig, even melding te maken van een nieuwe vondst van dit diertje op 3 Juni 1932: een eenzaam individu, wandelend in het gras.

Op 15 Juli werd ongeveer op dezelfde plaats het nestje gevonden. Het lag 8 cm. onder den grond. We vingen 6 werksters, zagen geen koningin en vonden 8 poppen en 4 larven. Daar één werkster ontsnapte en we er op 3 Juni al één vingen, zijn er minstens 8 werksters geweest.

In een klein gipsnestje deden ze het slecht, ondanks goede verzorging. De gele poppen verschrompelden en werden opgegeten. Twee larven verpopten op 24 Juli, één daarvan kwam uit op 27 Augustus. De jonge werkster is echter geel gebleven, nooit uitgekleurd. In den loop van het najaar hebben ze weer huisgehouden als kannibalen, zoodat ik op het laatst twee lijken overhield. Jammer.

Nijmegen, 6 Febr. '33.

LEOPOLD VERHAGEN O.E.G.A.

Een demonstratie. Het is haast niet te gelooven. Het Kanton Tessino maakt deel uit van den Zwitserschen staat. Doch in taal en mentaliteit hebben de Tessineezen meer van de Italianen en dan nog al van de ouderwetsche op den koop toe. Vele Tessineezen kunnen zich niet neerleggen bij de Zwitsersche wetten voor jacht en vogelbescherming en de „Kantonsrat” Carlo Censi had daarom een motie ingediend om te verkrijgen dat in Tessino leeuwerikken, vinken en andere zangvogels tot jachtwild verklaard zouden worden. Natuurlijk verwierp Bern die motie. Als protest daartegen organiseerde de Touring Club van Tessino een autotocht met 230 personen naar de Italiaansche stad Bergamo en hield daar een „protestmaaltijd”, waar drieduizend leeuwerikken, roodborstjes, meezen, vinken etc. werden verorberd. Ik vind Censi met een s gespeld. Moest dat eigenlijk niet een c wezen? Intusschen gaat het er tegenwoordig met de vogelbescherming in Italië al beter uit zien. JAC. P. TH.

De Ibis in Nederland. Lezende in De Levende Natuur van December zag ik daar eenige waarnemingen van Ibissen. Nu heb ik 4 April 1932 een Ibis waargenomen bij het Groote